

Voeding van toen!

Minke van Pinxteren & Nienke Vorstenbosch
Samenwerkingsverband met Erfgoed 's-Hertogenbosch

Wie zijn wij?

Wij zijn Minke van Pinxteren en Nienke Vorstenbosch, derdejaars studenten aan de Pabo in 's-Hertogenbosch. In september van het schooljaar 2021-2022 hebben wij ons aangesloten bij het project van Ondernemend Onderwijs, waar we in samenwerking met een externe instantie een lespakket voor de groepen 5 en 6 ontworpen hebben.

Wij vinden het beide erg belangrijk dat hetgeen wat kinderen leren aansluit bij hun belevingswereld. Deze intrinsieke motivatie kan verwondering en interesse opleveren, iets wat niet altijd te bereiken is met een standaard methode les.

Geschiedenis is een vak wat gaat over het verleden en daarom is de koppeling naar de belevingswereld van de kinderen best moeilijk te realiseren. Maar hoe kan geschiedenis dan toch heel interessant zijn? Met dat vraagstuk in onze gedachten zijn wij een samenwerking met de Erfgoed 's-Hertogenbosch aangegaan.

Doel van ons project

Wij hebben de geschiedenis op onze scholen tot leven gebracht door opgegraven materialen uit de Middeleeuwen en uit de achttiende eeuw in de klas te laten komen. Doordat de kinderen deze materialen zelf aan mochten raken en mochten onderzoeken, kwam de geschiedenis pas echt dichtbij. Ze stapten als het ware in het lichaam van een archeoloog en voelden zich een echte onderzoeker.

Wij zetten niet alleen het historische perspectief in ons project in, maar ook het kunstzinnige en talige perspectief. Hiervoor hebben wij verschillende lessen met bijbehorende lesbrieven, presentaties en bijlagen ontwikkeld, om zo iedere leerkracht te enthousiasmeren van dit innoverende project.

Ons project

In ons project laten we de kinderen kennis maken met alles wat met voeding in 's-Hertogenbosch te maken heeft in de Middeleeuwen en in de achttiende eeuw. We hebben bewust voor twee verschillende tijdvakken gekozen, omdat we beiden op andere scholen stage lopen, waar dus ook andere onderwerpen op verschillende momenten worden behandeld.

Hoe werd eten gemaakt en hoe aten mensen in de Middeleeuwen en in de achttiende eeuw? Dat is wat de kinderen gedurende dit project gaan onderzoeken.

- *Les 1:* De kinderen onderzoeken materialen die vroeger (in de Middeleeuwen of in de achttiende eeuw) voor en tijdens het eten gebruikt werden. Dit doen ze aan de hand van door ons ontworpen onderzoeksbladen.
- *Les 2 & 3:* De kinderen maken met klei hun eigen bord, pan, kom, beker, enzovoort. In de vervolgles beschilderen de kinderen hun eigen materialen op een feestelijke manier. De materialen van vroeger zagen er namelijk best saai uit. Hoe zou je ze versieren met oude kleuren verf, maar wel zodat

je ze op je verjaardag kan gebruiken?

- *Les 4:* De kinderen bakken koekjes met behulp van een recept uit de Middeleeuwen of uit de achttiende eeuw.

Het voordeel aan dit project is dat alle lessen in de eigen klas uitgevoerd kunnen worden. Hierdoor werd ons project ook niet beïnvloedt door de corona situatie.

Externe instantie

Wij hebben samengewerkt met de instantie Erfgoed 's-Hertogenbosch. Zij maken zich sterk voor het Erfgoed van 's-Hertogenbosch en beschikken daarom over een groot depot aan opgravingen en vondsten uit verschillende tijdvakken van de geschiedenis.

In ons project heeft deze instantie ons ondersteund bij het leveren van de materialen en het geven van informatie hierover. Wij hebben ons project vormgegeven in lesbrieven, presentaties en andere bijlagen, zodat Erfgoed 's-Hertogenbosch deze ook weer in kan zetten op andere scholen en in andere klassen. Zo hebben beide partijen dus opbrengsten uit de samenwerking kunnen halen.

Opbrengsten

Voor ons heeft het project een grote meerwaarde gehad. We hebben niet alleen geleerd hoe we verschillende vakken in een project kunnen combineren, maar ook hoe we de betrokkenheid van de kinderen tijdens onze lessen kunnen vergroten. Zo zagen de kinderen ook in dat geschiedenis dus veel interessanter is dan ze dachten. Door concrete materialen in de klas te halen, ging het onderwerp voor hen ook veel meer leven. Tot slot hebben wij onze bijdrage aan Erfgoed 's-Hertogenbosch ook geleverd met lesbrieven en presentaties. Zij hebben ons ontzettend geholpen met ons project. De communicatie verliep erg goed en hierdoor waren de verwachtingen van iedereen duidelijk.

Wil je meer weten?

Ben je net zo enthousiast over ons project als wij zelf? Dan mag je ons altijd om meer informatie vragen! Neem dan contact op met:

Minke van Pinxteren (m.vanpinxteren@student.fontys.nl)

Nienke Vorstenbosch (n.vorstenbosch@student.fontys.nl)

[Link naar de presentatie 'Voeding van Toen'](#)